

VERSLAG VAN DE WATERWILDTELLING OP DE PLASSEN

IN MIDDEN- EN OOST BRABANT

7 januari 1978.

Hier is dan het verslag van de januaritelling die qua waarnemingen weer zeer geslaagd mag worden genoemd.

De weersgesteldheid op de teldag was redelijk; met uitzondering van het traject Den Bosch, waar een matige tot krachtige wind uit het zuid-westen stond, was het vrijwel windstil. In de ochtend was het helder en op de meeste plaatsen zonnig met een temperatuur van $+ 6^{\circ}\text{C}$; later op de dag echter kwam er meer bewolking, werd het zicht wat slechter en kwam de temperatuur slechts $+ 3^{\circ}$ boven het vriespunt uit.

Enkele plassen konden op zaterdag niet geteld worden, zodat deze op zondag 8 januari zijn geteld. Helaas waren op deze zondag vrijwel alle ondiepe plassen geheel dichtgevroren waardoor een -wellicht klein- aantal vogels werd gemist. Het gaat hier om de trajecten 4 en 9. Helaas werden er ook deze maand weer enkele plassen niet geteld wat in het vervolg zeker vermijden moet worden omdat door deze onvolledige tellingen een onjuist beeld van de aantallen in de hand wordt gewerkt. Gezien het aantal tellers (25) moet het geen enkel probleem opleveren om elke plas die geteld moet worden ook inderdaad te tellen. De trajecten die niet volledig zijn geteld zijn 4, 8 en 10; van traject 4 werden Diaconieven, Brandven, Middelste Kolkven, Rietven en Putven niet geteld. Van traject 8 werden het Groot- en Klein Meer, alsmede de Landschotse Heide niet geteld. Van traject 10 werden de Philips Visvijvers, de Dommel en de zandvanger in de Tongelreep niet geteld.

Na alle regen die we reeds gehad hebben zijn alle vennen weer goed gevuld; behalve van enkele visvijvers wordt er dan ook overal een normale of hoge waterstand gemeld zodat het waterwild en de tellers hiervan weer goed aan hun trekken konden komen

Medewerkers.

In totaal werd er voor de januaritelling door 25 tellers geteld. Hieronder volgen hun namen met daarachter hun teltraject.

A.v.Lokven en V.Retel Helmrich (1), M.v.Beijssterveldt en M.v.Loosdrecht (2), V.Fennis, G.Morel en G.Sluyter (2), F.v.Erve (2 ged.+ 3), L.Hilgers (4), F.v.Avendonk en N.Hilgers (5), H.de Laat en R.Verrijken (6), A.v.Poppel (7, 8 ged. en 14), F.Neyts (9), T.v.d.Kooij (10), H.Lüring (10a), T.Bussers (11 op 15 jan.), R.Aarts en J.Jaspers (12), G.Sanders en W.v.d.Voort (13), M.v.Deursen en H.v.Deursen (15) en R. Manders (16).

Resultaten.

Zoals reeds eerder gezegd waren de resultaten van deze telling goed. Wat het niet-waterwild betreft werden er ditmaal 4 sperwers en 1 buizerd opgegeven. Als bijzondere waterwildsoorten kunnen grote zaagbek, nonnetje, grote zeeëend, bergeend en grauwe gans genoemd worden.

Van de grote zaagbek werden 2 overvliegende wijfjes gezien; het nonnetje betrof een foeragerend wijfje; de bergeenden -3 in getal- zaten op de Valkenswaardse Visvijvers waar in december reeds 4 ex. werden waargenomen. Op zondag 8 jan. waren hier wederom 4 ex. aanwezig; de grauwe ganzen werden waargenomen op de Kampinase Heide (9 ex.) en op de Karpendonkse Plas in Eindhoven (1 ex.).

De grote zeeëend tenslotte is het zelfde ex. als het ex. dat tijdens de dec.-telling reeds werd gezien; deze vogel zat op een nog vrij jonge zandafgraving waar weinig of geen voedsel aanwezig is, zeker niet voor zeeëenden; op 20 jan. werd de vogel dan ook dood aangetroffen.

Verder zijn waarnemingen van roerdomp (3), kraakeend (18), Smient (35), pijlstaart (6), slobeend (5), rietgans (406), kolgans (9), Witgatje (7) en ijsvogel (3) het vermelden waard.

Wanneer we de resultaten van deze telling met die van december vergelijken zien we dat de fuut en dodaars in januari veel talrijker zijn. Van de eenden zijn wintertaling, kraakeend, kuifeend en tafeleend minder talrijk dan in december het geval was, terwijl de wilde eend weinig talrijker is.

De 165 rietganzen die in traject 2 werden gezien vormen een onderdeel van de groep van 216 ex. die in traject 5 werden gezien.

Het waterhoentje was evenals de meerkoet weer talrijker dan in december het geval was; bovendien werden er nog 48 waterhoentjes waargenomen die juist buiten traject 6 vielen (in december waren dit er 23).

Als laatste bijzonderheid kan tenslotte een groep van 72 witte kwikstaarten op de Valkenswaardse Visvijvers gemeld worden. Hoewel het pas 3 uur in de middag was is het niet uitgesloten dat dit een slaapproep betrof. Ten overvloede wil ik erop wijzen dat uit bovenstaande vergelijkingen nog geen conclusies getrokken kunnen worden omdat nog niet bekend is in hoeverre de vastgestelde toe- of afname toeval dan wel trendmatig is. Om dit te kunnen vaststellen zullen de tellingen een aantal jaren achtereen uitgevoerd moeten worden.

	Dec.77	Jan.78		Dec.77	Jan.78
fuut	51	81	kuifeend	516	368
dodaars	3	16	tafeleend	1.372	974
wilde eend	6.694	7.348	rietgans	418	406
wintertaling	1.349	846	waterhoen	305	349
kraakeend	57	18	meerkoet	1.058	1.562

Maschrift.

Helaas moeten er van het december verslag enige aantallen gewijzigd worden; reden hiervan is dat de resultaten van traject 8 in eerste instantie telefonisch zijn doorgegeven, waarbij enige aantallen foutief zijn doorgegeven. Deze afwijkende aantallen kwamen aan het licht toen op 1 februari de tellijst van traject 8 via allerlei omzwervingen werd ontvangen. De totaal aantallen van traject 8 zijn nu als volgt: wilde eend 551 in plaats van 851.

kuifeend 7 " " " 39.

Het totale aantal wilde eenden van de decembertelling is dus niet 6.694 maar 6.394, terwijl dat van de kuifeend niet 516 maar 484 moet zijn.

Tenslotte werd de vraag gesteld waarom onze teldata afwijken van die van de internationale waterwildtelling. De reden hiervan is dat enkele tellers reeds tellingen in het kader van de I.W.R.B. verrichten, zodat uitgeweken moest worden naar een ander weekend; bovendien kan er voor de I.W.R.B. telling + een week vóór en + een week na de eigenlijke teldag nog geteld worden zodat wij een weekend voor de I.W.R.B. telling tellen. Voordeel van het tellen op zaterdag i.p.v. op zondag is dat bij slechte weersomstandigheden (mist b.v.) uitgeweken kan worden naar de zondag zodat er toch gegevens beschikbaar komen.

Als laatste mededeling kan nog worden vermeld dat de heer Bussers van het S.B.B. het Beuven heeft geteld op 15 januari; de resultaten hiervan zijn: 1.500 wilde eenden, 200 wintertalingen, 150 meerkoeten, 40 tafeleenden, 8 kuifeenden en 4 slobeenden.

PLASSENTELLING MIDDEN- EN OOST BRABANT 7 januari 1978.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	TOTAAL	
fuut		67	2		2	2	5		2			1					81	
dodaars		11	1						2	1			1				16	
bl.reiger	1	4	2	4	1	1	1		1		20	3	1				39	
roerdomp			1		1									1			3	
wilde eend	18	169	74	320	140	480	429	940	218	30	250	1550	156	275	1.440	695	104	7.348
wintertaling			1	3	67		13	54	1	15	180	315	40		7	150	846	
krakeend												18					18	
smient				1	3			3	1			27					35	
pijlstaart								2				4					6	
slobeend											2	3					5	
kuifeend		105	4			196	17	1	9		1	12			23		368	
tafeleend	15	341	13		2	92	172	5	144	96	9	16	13	8	2		46	974
brilduiker	1	8							3			4		1			17	
grote zaagbek		2															2	
nonnetje									1								1	
gr.zeeëend	1																1	
bergeend											3						3	
gr.gans					9				1								10	
kolgans					1										8		9	
rietgans		165			216										190		406	
knobbelzwaan																2	2	
waterral											6		1				7	
waterhoen	20	57	6			137	7		18	8	8	19				69	349	
meerkoet	8	493	81			103	88	5	116	19	316	167	20	21	64	53	1.562	
kievit																	-	
watersnip												2					2	
wulp								1				12					13	
witgatje											5	2					7	
zilvermeeuw	437	66							63			78	8	1	6		659	
kapmeeuw	392	774	148	5		104	49		214	75	2.603	180	65	49		3	8.358	
stormmeeuw	7	21	14	6		3	4	1	18								74	
ijsvogel		1										2					3	
graspieper	3	2									18	3					26	
witte kwikst.									2		72					6	80	
rietgors								1				1	1	2	1		6	
bonte kraai											15					16	31	
sperwer						1	1						2				4	
buiserd													1				1	

Hieronder volgt nog een lijstje van de getelde plassen met daarbij het trajectnummer zoals ze hierna in het verslag staan vermeld.

- 1= Loonse Plakken
- 2= Ijzeren Man Vught, Dommel 's-Hertogenbosch, Zuiderplas, Ijzeren Vrouw, Oosterplas, plas nabij "De Witte".
- 3= Leemkuilen Udenhout
- 4= Oisterwijkse vennen
- 5= Kampinze Heide
- 6= Galgeven, Baksvan, Lange Jan, Ruisvoorn, Trappistenplas + -gracht
- 7= Beekse Bergen
- 8= Gr.- + Klein Meer, Landschotse Heide (beide niet geteld) en Goorven en Flaes
- 9= Landsard, afgravingen Acht, Steenfabriek Son, Karpendonkse plas, Eeneind en Eckerswijer
- 10= Hanevoet, Visvijvers philips + Dommel (niet geteld) en Grote Heide
- 10a= Valkenswaardse Visvijvers
- 11= Strabrechtse Heide (alleen Beuven geteld)
- 12= Malpie, Eurostrand, Maay en Beken, Pastoorsweyer
- 13= Reuselse Meeren, Visvijvers Bladel, Cartierheide, Terspegelt, De Hees
- 14= Ringselven en De Hoort Budel-Dorppein
- 15= Groote Peel
- 16= Warande te Helmond

Ad van Poppel
Scarlattistraat 108
Tilburg